

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre ... 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KLADOHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, szeptember 25.

Abcug Tisza! Eljen Goldis!

A választójogért küzdő „demokratá-block” aradi fióközletének népgyűlést tartott tegnap Aradon. Ezen gyűlésen történt meg az, hogy Tisza Istvánt megabcugolták Goldis Lászlót pedig megéltézték. Ennek a gyűlésnek ez az egyszerű igazság a karaszterisztikonja.

Nem komoly érvek találkozhelye volt ez a gyűlés, sokkal inkább a gyűlölet epés hirdetése egy államiéri ellen — aki magyarságát e pillanatban is a harctéren igazolja. Ami hiba történt ezer év óta ebben az országban azt a népgyűlés egyik szónoka szerint — „mind Tisza Istvánok csinálták!”

Nem kell-e minden józanul gondolkodó magyar embernek temperamentuma szerint kacagni, vagy dühöngeni, midőn azok szidalmait hallja, akik a magyarság gyűlölvével is szövetekeznek.

Jól ismerjük ezeknek az uraknak a nézetét, a nemzetiségi kérdéstről. Tudjuk, hogy vétkes hibának tartják a magyarság felfogását a nemzetiségi viszonyokról. Szerintük tyukkal-kaláccsal: legszentebb jogaink megnyirbálásával is ki kellett volna már békíteni a nemzetiségeket. Kérni, könyörögni kellett volna nekik, hogy béküljetek már ki velünk, szeressetek már bennünket. Mindig és mindenha nekünk kellett volna az ütlegelő gyilkolásra kész kezet megsimogatni. Hogy ők — soha nem akartak békülni, hogy a lelkük mindig tele volt féktelen irridenta gondolatokkal: azt most nem emlegetik a népszónok urak, sőt készek elfeledni ezt, mert „Magyarországnak nem az oláh agitátorok voltak a legnagyobb ellenségei, hanem — Tisza István!”

Szót se vesztegetnének ez eltévelyedésekre, ha nem éreznők, hogy mennyire méltatlanok és bántók a beszédek olyan gyűlésen, amelyen a választójogról az új Magyarország felépülésének egyetlen biztos zálogáról van szó. A legnagyobb ajándékról, a melyet a magyarság megszerez és kiküzd önmagának és vele egy földél alatt lakó testvéreinek. De ennek az ajándéknak elosztásakor igenis meg kell nézni, ki érdemli meg azt. Megérdemlik e azok, akik idegenbe való kacsintgatásukkal csaknem végzetes szerencsétlenségbe döntötték hazájukat. Akik idegen hatalommal való kacérokodásukkal száz-szer magyarnak ástak sirt: ott lehetnek-e a jog-osztás asztalánál?

A magyar, a világ leghumánusabb nemzete sokat meg tud bocsátani. talán ezeket a politikai napraforgóknak is el tudja felejteni pálfordulásainak sötét éjszakáit, de lehetetlen szemérmertlenségnek nem tartá-

nunk azt amerészséget, hogy az oláh propaganda legveszedelmesebb embere most odaáll a fórum asztalához — jogot követelni. Most, a kisöprt balkáni szemétdomb közelében jó hazafinak tudja magát mondani s „édes hazánk”-nak meri nevezni azt a földet, amelyet szennyes tajtékkal annyiszor befröcskölt.

A nemzetiségi kérdést csak egyetlenszér gyógyíthatja meg: a bizalom. Ez pedig e pillanatban hiányzik a nemzetiségi agitátor urakkal szemben. Különösen az ilyen fellépés után. Mert szívesen válladjuk őket haza-

fiaknak, sőt testvéreinknek is, de először tessék meaculpázni s tetteikkel bocsánatot kérni büneikért ettől az országtól s csak azután járulni a jogok-osztásának asztalához — kérni, nem pedig követelni. Addig nemzeti jogaink nagy küzdelmében nem látjuk őket szívesen a magyarság szövetségesei között; ha azonban a tegnapi gyűlés rendezői másképp gondolkoznak: nem tartozik rájuk: — ez izlés dolga! Amint hogy izlés dolga az is, ha Tisza Istvánt megabcugolják ugyanakkor, amidőn Goldis László az elismerés és kitüntetés éljenét kapja.

Nem akarnak téli hadjáratot az olasz szocialisták.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Luganó. Az olasz határról ideérkező összes hírek mutatják, hogy Olaszországban nagy események vannak kialakulóban. Az olasz szocialista párt eddigi magatartásának feladásával elszántan és minden eszköz latbavetésével dolgozik a téli hadjárat előtti békekötés érdekében és nyíltan felvette a harcot a háborus párt ellen. A szocialista párt magatartása nagy megdöbbenést kelt, mert a munkásmozgalom nem élelmezési kérdések miatt, hanem kifejezetten a béke érdekében folyik, köztársasági színezettel. Az országban vigasztalan állapotok uralkodnak. A szénkérdést nem tudják megoldani, bár a Corriere szerint Olaszország győzelme, vagy veresége főleg a szénkérdéstől függ. A szénbehozatal csökkent, Milánóban például huszonöt százalékkal.

A Kölnische Zeitung olasz foglyok, köztük több tisztnek vallomását közli, amely szerint a tizenegyedik isonzói csatában kilenc dandár fellázadt és sok tiszt és altiszt saját katonáira lőtt. Egy dandárt fel kellett oszlatni.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Lord Derby angol hadügyminiszter nagy katonai küldöttség élén vendége volt a minap az olasz nagyvezérkarnak. Ez alkalommal kihallgatáson fogadta az olasz király, Cadorna pedig hosszasan tárgyalta vele. A küldöttség négy napig volt az Isonzó-fronton és a front mögött épített új utak mentén többszáz kilométer vonalon bejárta az Isonzó-frontot.

Egyéb különösebb eseménye nincs az olasz frontnak. Legfeljebb az érdemel említést, hogy az olaszok úgy látszik megcsinálták már a 11. csata mérlegét, ami abból következtethető, hogy

egyszerre négy generálisnak, köztük az Alessandria-divízió parancsnokának, rendelkezési állományba helyezéséről jön a hír.

Luganó. A pápa jegyzékére adott német és osztrák-magyar válasz az olasz lapoknál nagy csalódást szerzett. A Giornale de Italia Németország választát álnoknak és hazugnak, csalás és zsarolás vegyülékének mondja és a tárgyalásokat teljesen céltalannak tartja.

Az Idea Nationale a választ elszántnak és allattomosnak és a pápára nézve sértőnek mondja és azt írja, hogy ezek után eltűnt minden remény arra, hogy a béke megegyezés alapján létre jöhet.

A Corriere szerint a központi hatalmak válasza nagy csalódást okozott a Vatikánra nézve is. A katolikus lapok simcsenek megelégedve a válasszal.

Gazdag zsakmány

Jakobstadtnan.

Berlin, szeptember 24. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Flandriában a tüzérségi harc délután a tengerparton és a houthouletti erdőtől Wethoeikig ismét nagy erőre emelkedett. A csata vonalán a harci

tevékenység éjszaka és kora reggel fokozódott, anélkül, hogy eddig új angol támadások következtek volna. Tüzérségi védelmünk jó hatását meg lehetett állapítani az általunk lőtt ütlegek viselkedéséből és számos lőszerraktár megsemmisítéséből. Lensnél és St. Quentinél, amelynek székesegyháza ellen a franciák újabb ágyuzással folytatták romboló munkájukat, a tüztevékenység ismét feléledt.

A német trónörökös hadcsoportja:
Az Aisne arcvonalnak és a Cham-

pagnenek több szakaszán a tűz ismét nagy hevességűvé nőtt. Felderítő ütközetekben az ellenség veszteségeket szenvedett. Verdun előtt a tűzharc délután és az éj folyamán igen heves volt. Ma reggel is élénk ütközeti tevékenység uralkodott. A Maas keleti partján 14 ellenséges repülőgépet lőtünk le. Nuesthoff hadnagy 20-ik légi győzelmét aratta. Hisenheoth hadnagy légi harcban 2 ellenfelének okozta lezuhanását.

Keleti haretér:

Lipót hajor herceg vezértábornagy arcvonala:

A jakobstadi hidfőnél zsákmányolt és beszállított ágyuk között öt fogatus ütég és 5 darab 26—28 cm. kaliberű nehéz ágyu is van. Magában a városban gazdag készletek jutottak kezünkre. Kenyér és liszt is. Baranovicitől északra és Lucktól nyugatra az orosz tüzéség élénk tevékenységet fejtett ki.

Mackensen vezértábornagy hadseregportja:

A Foksanitól északnyugatra emelkedő hegyekben és a Szerethnél igen élénk tüztvékenység és előtéri ütközetek. Galac pályaudvarát megfigyelt sikerrel lőttük.

Macedóniai haretér:

A helyzet változatlan. — Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Békegyűlés a Vigadóban.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapestről jelentik:

A Vigadóban vasárnap este biboros főpapok és feketeruhás urak gyűltek össze, hogy tüntessenek a békevágyaikkal.

Erzberger Mátyás, a német centrum-párti vezér, sajnós, elmaradt: sajnáltuk mi, akik egy jelentős és érdekes személyiség megnyilatkozását vártuk és sajnálta bizonyára ő is, aki a békének fáradszónaként, de minden hatalmak előtt kedves tribunje.

Hat órakor Csernoch János megnyitja a nagygyűlést, néhány szóval megajzolja a pápa fáradszónaként munkáját a békéért, a keresztény békeeszmé nagyságát és szent Ágoston szavait idézi az afrikai harcok idejéből:

— Megjött a jegyzék Rómából, adatai Isten, hogy vége lenne a háborúnak!

Az elnök megnyitja után Majláth József gróf beszél. Háborunk védelmi háború, a béke eszméje ma már megbüvölte az egész emberiséget. Európát csak az menti meg a jövőben, ha az államok maguk intézik sorsukat: ez a textusa szép, nemestónusu beszédnek.

Giesswein Sándor a béke szükséges idealizmusát fejtegeti.

Huszár Károly a rendező bizottság nevében indítványozza, hogy:

intézzék a nagygyűlés diplomáciai uton táviratot a pápához, kifejezve köszönetét a megindított akcióért és Isten segítségét kérve a sikerhez.

intézzék hódoló és köszönő táviratot őfelségéhez a pápa jegyzékére adott válaszáért.

Zboray Miklós markáns szavakkal állapítja meg, hogy nem gyávaságból, nem félszóból, hanem tisztán emberségből ajánl-

tuk fel a békét. A magyar fajnak jellege az igazságosság és az emberszeretet. Zboray beszéde után Majláth G. Károly erdélyi püspök indítványára a nagygyűlés elhatározta, hogy üdvözlő táviratot küldi hős hadseregünkhöz. József főherceghez és Arz vezérkari főnökhöz.

Az aradi pénzüzetek a legnagyobbak az országban.

(Érdekes kimutatás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Most, hogy az aradi pénzüzetek részvényeinek árfolyama jelentős módon emelkedett, időszerűnek tartjuk körültekinteni a legnagyobb vidéki városok pénzüzetei között és összehasonlítást tenni az aradi és a más városbeli takarékpénztárak és bankok között. Ez az összehasonlítás örvendetes eredményt tüntet fel az aradi pénzüzetekre nézve, mert kiderül, hogy az aradi bankok és takarékpénztárak a legnagyobbak az országban. Magyarország kétezzer vidéki pénzüzete között Aradon vannak a legnagyobb saját tőkével bíró bankok és takarékpénztárak. Tizenegy legnagyobb vagyonu pénzüzet közül ugyanis Aradon hat van, amint az az alábbi kimutatásból is megállapítható:

1. Arad. Aradi első takarékpénztár 19,860.000.—
2. Arad. Aradi ipar- és népbank (tőkefel-emelése után) 14,060.000.—
3. Debrecen. Debreceni első takarékpénztár 13,400.000.—
4. Arad. Aradmegyei takarékpénztár 12,770.000.—
5. Nagyvárad. Egyesült biharmegyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár rt. 10,790.000.—
6. Arad. Aradi polgári takarékpénztár 10,510.000.—
7. Szeged. Szeged-csongrádi takarékpénztár 10,300.000.—
8. Temesvár. Temesvári első takarékpénztár 9,700.000.—
9. Arad. Arad-esanádi gazdasági takarékpénztár 7,570.000.—
10. Pozsony. Pozsonyi első takarékpénztár 5,400.000.—
11. Arad. „Victoria” takaré- és hitelintézet rt. 4,800.000.—

Az alábbiakból kitűnik, hogy említett hat aradi pénzüzetnél több betét van, mint az ország bármely vidéki városában lévő pénzüzeteknél együttvéve.

Az Aradmegyei takarékpénztár . 50.— millió,
az Aradi első takarékpénztár . . . 42.— millió,
az Arad-esanádi gazdasági takarékpénztár 40.— millió,
a „Victoria” takaré- és hitelint. rt. 26.— millió,
az Aradi ipar és népbank . . . 14.— millió,
az Aradi polgári takarékpénztár 14.— millió,
összesen tehát 186.— millió
korona betétet kezel Aradon ez a 6 pénzüzet.

Kétségtelen, hogy más városokban is vannak — részvénytőkéjük és tartalék alapjaik összegét tekintve — hatalmas és az első között levő takarékpénztárak, de minden városban ilyen csak egy működik, míg Aradon hat pénzüzet van, amelyek a legelső helyeket foglalják el. Ez a saját erő, párosulva a szöveg reális vezetéssel, idézte elő, hogy amidőn a nyomasztó válságos viszonyok között a háboru előtt más városokban minden érték ingadozott és veszendőnek indult, az aradi pénzüzet rendületlenül maradt és eme legsúlyosabb időkben is szinte példátlanul teljesítette közgazdasági hivatását.

Nem szükséges tehát nekünk budapesti részvényeket vásárolni, mert hiszen a főváros-

ban szinte megdőbentő arányokat ölt az értékpapir-spekuláció és a legtöbb papir valószínűségi értékét többszörösen felverték, ami jóra nem vezethet. Helyesebb tehát, ha az aradiak megmaradnak az évtizedeken át többszörösen kipróbált aradi intézetek részvényeinél: nyugodtan lehet azokat vásárolni, mert megfelelő reális belértékük van és biztos a jövedelmességük. A közönség márrájött arra, hogy ez az egyetlen cikk, ami még a háboruban olcsó maradt és ezért felébredt az értékpapírok iránt sokáig szunyvadt érdeklődése, megelénkült a vásárlási kedve és a tőkéjének nyugodt elhelyezését kereső közönség igyekszik az aradi részvényeket megszerezni.

A háboru alatt új vagyonok Keletkeztek és a régi vagyonok részben új kezébe tolódtak át. Az új tőkék az áruhiány miatt üzleti vállalkozásokba nem igen helyezhetők. Az aradhegy aljai bortermés is újabb milliókkal fogja a termelőket gazdagítani és eme hatalmas tőkék új elhelyezést keresnek. Időszerű tehát, hogy az új vagyonok ügyelme ráirányítódjék az aradi pénzüzeti részvényekre, amelyeknek mostani, még mindig alacsony árfolyama nyugodt, jól gyümölcsöző befektetésre nyújt alkalmat és amellyel még nagy értékemelkedéssel is kezegethet.

Az aradi papírok értékemelkedését értehetővé teszi az aradi pénzüzetek országsszerte elismert tekintélye. Ez a körülmény is mutatja, hogy a budapesti nagy pénzüzetek igazgatóságában aradi intézetek vezetői is helyet foglalnak. Heinrich Sándor a Magyarországi pénzüzetek országos szövetsége és a Magyar takarékpénztárak központi jelzálog bankja igazgatóságának alelnöke, Ring Géza a Pénzüzeti központ és a Földhitel bank részvénytársaság igazgatósági tagja és Hehs Béla a Budapesti központi parcellázó bank igazgatósági tagja. Érthető tehát, ha az aradi közönség abszolút bizalommal viseltetik az aradi pénzüzetek iránt és természetesen találja a részvények árfolyamának napról-napra való emelkedését. A háboru után az üzleti tevékenység és fellendülés új korszaka következik be az intézetekre és ennek várható nagy eredményeit a részvényesek fogják élvezni.

Wekerle nyilatkozata

Dalmáciáról.

(Dalmáciára történelmi és törvényes jogunk van. — Osztrák fenyegetőzés.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

A Neue Freie Presse vaárnapi száma a magyar miniszterelnökséghez közelálló helyről a következő nyilatkozatot közli:

„A miniszterelnök meglepetéssel értesült azokról a félremagyarázásokról, amelyekkel programbeszédjének Dalmáciára vonatkozó részét Ausztria különböző köreiből kísérték, mert hiszen Magyarországnak Dalmáciára való törvényes jogát a horvát és magyar törvények egyaránt garantálják. Ez a jogcim henn foglaltatik a bán címében és elsősorban abban az ünnepevényes esküben, amelyet őfelsége a koronázás alkalmával tett. Dalmácia visszacsatolásának kérdése egyébként nem első alkalommal képezte most kormánynyilatkozat tárgyát, hanem 1867. óta majd minden magyar miniszterelnök programbeszédjében bennfoglaltatott. Wekerle dr. miniszterelnök nyilatkozatából kivehető, hogy ő a messzebbmenő dicszláv követelésekkel szemben a törvényes alapra mutat rá, a törvényes elvnek adott kifejezést és ezt a törvényes alapot respektálja. Ezzel a messzebbmenő dicszláv követeléseknek — úgy az osztrák mint a boszniai és hercegovinai területeket tekintve — határt szabott. Ebből az alkalomból

emlékeztetni kell arra is, hogy ez a kérdés az előző osztrák miniszterelnök, Beck báró kormányzása alatt is felmerült. Beck báró akkor az osztrák parlament előtt kijelentette, hogy az osztrák államterület megváltoztatása Dalmáciában, vagy bármely más területen az osztrák törvényhozás nélkül meg nem történhet. Ez a jogi álláspont ma is fennáll és a magyar kormánynak eszébe se jutott, hogy ezzel ellenkező álláspontot foglaljon el. Azzal, hogy az igényeket a törvényes körre csökkentette, éppen újítá az Ausztriában is perhorreszkált beavatkozásnak.

A Neue Freie Presse ehhez a nyilatkozat-

hoz a következő megjegyzést fűzi: „Közvetlenül ezt a nyilatkozatot, amelynek az a célja, hogy azt a benyomást, amelyet a dalmát kérdés felvetése Ausztria egész közvéleményére tett, enyhítse. Dalmácia lekapcsolása és ezen koronatarományok Magyarországhoz való csatolása, ezen partvidék elvesztése ellen Ausztriában egyértelmű ellenállás mutatkozik. Mi együtt viseljük ezt a háborút Magyarországgal azért, hogy területi épségüket megóvjuk és nem fejezhetjük be ezt a háborút azzal, hogy területi veszteséget szenvedünk államjogi hódítások által.

Mantos Elemér elfoglalta hivatalát.

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítók: Az Aradi Közlöny fővárosi munkatársa lekerestte Mantos Elemér drt, a kereskedelmi minisztérium államtitkárját, aki a következőkben volt szíves nyilatkozni:

— Ma foglalom el hivatalomat. Programom mindenben megegyezik Serényi Béla gróf kereskedelmi miniszternek putnoki beszédében kifejtett programjával. E program egyik szerény végrehajtójának tekintem magam.

Budapestről telefonálja tudósítók: A népjóléti minisztérium felállításával időszorúvé lett annak a kérdésnek elintézése, hogy a szociális ügyek vezetése továbbra is a kereskedelmi minisztériumban maradjon-e vagy sem. Alapvető elvi megállapodás jött létre, hogy a munkásjóléti és ezzel kapcsolatos szociális ügyek a jövőben a népjóléti minisztérium hatáskörébe fognak tartozni. Ennek következtében elsősorban a munkásbiztosítás és a munkás betegsegélyezés, valamint a vele kapcsolatos ügyek jutnak a népjóléti minisztériumhoz. A minisztérium ügyrendjéről kormányrendelet fog intézkedni, amelynek szervezet most van készülöben. Az ügyrend megállapítása előtt nem dönthetnek a személyes kérdésekben sem, amelyek közvetlen elintézés előtt voltak és nem töltik be az állami munkásokozvetítő hivatal elnöki állását sem, amelyre Lerch Viktor báró kereskedelemügyi államtitkár van kiszemelve.

Budapestről telefonálja tudósítók: A pénzügyminisztériumi államtitkárságok beállításánál, amelyekre Wekerle Sándor Grün József és Vértessy Sándor miniszteri tanácsosokat nevezte ki, a sorrendben mellőzés érte Pap Mihály miniszteri tanácsost, aki az adótörvények elkészítése körül, úgy a Wekerle féle koalíció, mint Teleszky pénzügyminisztersége idején vezető szerepet játszott és rangsorban előbb áll. Hír szerint Pap Mihály zokor is vette mellőzését és ott akarta hagyni állását. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki Pap Mihály munkásságát kellően értékeli, nem akarta, hogy azt a kitűnő munkaerőt elveszítse és ezért előterjesztést tett legfelsőbb helyen, hogy ő is megkaphassa az államtitkári címet és jellegét. A kinevezés legközelebb megtörtént és akkor beáll az az érdekes helyzet, amire még nem volt példa, hogy a pénzügyminisztériumban egyszerre négy államtitkár lesz.

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este tíz órakor Bécsbe érkezett és a Magyar Házban szállott meg. Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter, Mezössy Béla földművelésügyi miniszter

és Hadik János gróf közlelendezési miniszter ma reggel jött meg az osztrák fővárosba.

Dél előtt 11 órakor a külügyminisztériumban Czernin gróf külügyminiszter elnöklésével közös minisztertanács volt, melyen a magyar kormány Bécsben idözö tagjain kívül az osztrák szakminiszterek is részt vettek. A közös minisztertanács kizárólag közlelendezési és közgazdasági kérdésekkel foglalkozott.

A tárgyalások befejezésénél és a határozatok meghozatalánál, hír szerint megjelenik a közös minisztertanácsban a király is.

Wekerle Sándor miniszterelnök a közös minisztertanács tárgyalásainak befejezése után a király tartózkodási helyére utazik és kihallgatáson jelenik meg előtte. A miniszterelnök jelentést fog tenni a politikai helyzetről.

Budapestről telefonálja tudósítók: Néhány lap vasárnapi számában részben Apponyi Albert gróf legutóbbi királyi kihallgatásával, részben a külügyminiszter személyét és politikáját ért támadással kapcsolatban azt írja, hogy Czernin Ottokár gróf távozik a külügyminiszteri székből és az ügyek vezetésében változás fog beállani. Ezzel szemben illetékes helyről felhatalmazták a Magyar Tudósítót annak leghatározottabb közlésére, hogy ez a hír kombináció, melynek nincs semmi alapja és így a valótlán hírhez fűzött minden következtetés is alaptalan.

Lenin hatalma növekszik.

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Stockholm. Orosz jelentések szerint Kerenszky állása nagyon megrendült. A Dages Nieter jelentése szerint Lenin pártjának, a bolsevikiek hatalmának növekvése és anarchikus programjuk végrehajtásának megkísérlése teljes demoralizációt és összeomlást fog előidézni, ami Kerenszky minden ígérete és biztosítása ellenére is lehetetlenné teszi Oroszország fennmaradását ha csak nem köt békét. Az Aftonbladet ezzel szemben azt hiszi, hogy a békét csak Pétervár elfoglalása hozhatja meg.

Pétervár. Az ideiglenes kormánynak azt az intézkedését, amellyel a hadsereg létszámának leszállítását kívánja, két szempont vezette. Elsősorban a nagymérvű munkáshányon akart segíteni, másodsorban a hadsereget akarja megszabadítani az öreg és sebesült katonáktól, akiknek csekély a harc-képességük. A tervezett

intézkedés pénzügyileg is nagy eredményekkel járhat, mert az államkincstár nagy megtakarításokat csinál, ha a hadbavonultak családtagjainak támogatását csökkenti.

Pétervár. A minisztertanács sürgös szükségletnek ismerte el, hogy az állami banknak megadja azt a jogot, hogy két milliárd értékben bankjegyeket adjon ki. A háboru elején a banknak 12.200 millió rubelnyi bankjegy kibocsájtására volt joga.

Hága. Finn lapoknak jelentik Pétervárról, hogy Kerenszky ujonnan alakított „vörös gárdája” 33.000 emberből áll. Valamennyien puskával és karabélyival van ellátva. A bolsevikiek is ellátták magukat fegyverrel. A hangulat az orosz fővárosban állandóan nagyon izgatott és új utcai harcokra van kilátás. A vidékről is nyugtalanító hírek érkeznek, amelyek zavargásokról, gyilkolásokról szólnak. Csabov mellett a parasztok elfogták Varsenszki herceget és megkötözve átadták a katonáknak, akik bestialis módon kivégezték. Nikolajevben kifosztottak egy palmaraktárt, aztán felgyújtották: a bankok zárva tartják helyiségeiket. A részeg katonák urai a városnak.

Éhínség az U-harc nyomán.

— Svájcban csak napokra van gabona. —

— Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Tengeralattjáróink ujabban 53.000 tonnát süllyesztettek el. A Földközi tengeren, Délfranciaországba és észak Olaszországba irányított számos elleneséges szállítmányt megsemmisítettünk, köztük a Villmore felfegyverzett amerikai gőzöst, mely 2000 tonna szenet, 1000 tonna olajat és 12 mozdonyt szállított. Az Amiral-Kerfaid nevű francia, összesen 5700 tonnás teljesen felfegyverzett gőzös, makacsul védekezett a tengeralattjárók ellen, de ütközet után, melynek folyamán a hajó legénységéből sokan elpusztultak, a gőzöst legyőztük és kapitányát elfogtuk.

Genf. A La Croix feltűnést keltő cikket közöl Portugáliáról. A cikk szerint az ország éhínség előtt áll és ez az oka a sztrájk mozgalmaknak. A cenzura a cikket alaposan elővette, mégis kiolvasható belőle, hogy a mostani állapotokat a tengeralattjáró harc idézte elő. Kérdéses, hogy Portugália meghagyja-e a nyugati parton csapatait, ha az entente nem nyújt segítséget az országnak.

Bern. Svájcban kenyérmagvakkal való ellátása azokra a tartós nehézségekre való tekintettel, melyeket az entente okoz, napról-napra kérdésesebbé válik, s ennek következtében komoly aggodalmak merültek fel, melyeknek a gabonahivatal vezetője kifejezést is adott egy gyűlésen, ahol a következőket mondotta: Pontosan kiszámíthatjuk, hogy hány napra elég meglévő gabona észletünk és mikor érkezik el annak ideje, hogy vége gazdasági önállóságunknak. Akkor azután háborút kell kezdeni.

OLVASSA NAPONTA

Az „Aradi Közlöny” apróhirdetéselt. Hétköznap 50—60, vasárnap és ünnepnap 100—120 különféle apróhirdetés találató az „Aradi Közlöny”-ben. —

Jobb fizetést kérnek a városok tisztviselőinek.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága ma délelőtt Bárczy István elnökelete alatt értekezletet tartott, amelyen számos vidéki polgármester is megjelent. Bárczy István tájékoztatta a bizottságot a polgári szövetség szervezkedésének állásáról és kijelentette, hogy a leghelyesebb lenne, ha a szövetség a pártpolitikától teljesen függetlenül alakulna meg. Intésványára a bizottság elhatározta, hogy a városok háborús kiadásainak a háború okozta jövedelem csökkenéséből ekkor háztartási hiány fedezése érdekében fejtérszítést intéz a kormányhoz. Ezután megválasztották az egyes szakbizottságokat és az alelnöki állással Harrar Ferencet választották meg.

Elhatározták, hogy fejtérszítést intéznek a kormányhoz, hogy a vármegyei tisztviselőknek megadott szolgálati pótlékokat és illetményeket a városi tisztviselőkre is terjesszék ki és az ezzel járó illetménytöbblet fedezésére a kormány emelje fel a városok államsegélyvét. Elhatározták még azt is, hogy akciót indítsanak olyan irányban, hogy a hadiszolgálatról szóló törvény értelmében történt katonai épületeket, amennyiben azok a városok fejlődésének útjában állnak, a háború befejeztével eltávolítsák.

Lakács Ödön, akit az államtükörre kinevezett Nagy Ferenc volt polgármester helyett a közlekedési szakosztály előadója választották meg, részletes előterjesztést tett a városok közlekedési viszonyairól és a fennálló bajok orvoslása céljából több indítványt, terjesztett be, melyeket elfogadtak és amelyeket a kormányhoz fognak juttatni.

5000 vagon fát kér a város.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny megírta, hogy az aradi fakereskedők megjelentek Lócs Rezső helyettes polgármesternél és bejelentették, hogy a város területén a legminimálisabb mennyiségű tüzelőfa-készlet sincsen. Együttal megjelölték az irányt, amely arra vezetne, hogy a város tüzelőfához jusson. Szerintük az a leghelyesebb mód, ha a polgármester személyesen jár el a fővárosban a Faértékesítő hivatalnál a város tüzelőfájának biztosítása céljából.

Ma délelőtt a fakereskedők ismét megjelentek a helyettes polgármesternél és azon táncsoztak, melyek volnának azok a módok, amelyek a várost tüzelőfához juttatják. Jeltinok József fakereskedő rámutatva a favegyőztelési rendelet intézkedéseire, a 19. §. c) pontját tartotta legalkalmasabbnak, hogy a város fához juthasson. Ez a szakasz azt mondja ugyanis, hogy a Faértékesítő hivatal közlekedésre átengedheti a termelőknél lekötött fa-mennyiség 40 százalékát. A városnak 8000 vagon fára van szüksége. E mennyiség helyett a város a rendeletre való hivatkozással 5000 vagon fát kérhet a Faértékesítő hivataltól saját szükségletének fedezésére.

Holländer Emil fakereskedő kijelentette, hogy a termelőknél van elég fa, mert a termelők — mint neki kijelentették — visszatartják a fát, amíg az ára ismét emelkedik. Ma abnormis árák vannak. A termelőtől egy vagon fát 1000 koronán alul nem lehet vásárolni. A város ne csak azt kérje a Faértékesítő hivataltól, hogy utalja ki a város tüzelőfa szükségletét, hanem azt is kérje, hogy az ármegállapító bizottság szabja meg a fa árát, mert a fa vagonjainak maximális, normális ára nem több 700 koronánál. Az mégis csak hallatlan, hogy Aradon 200 koronáért sem lehet egy öl fát kapni, holott a vasut 80 koronáért adja alkalmazottainak az elsőrendű fa ölet, míg a másodrendű öle 30 korona.

Lócs Rezső helyettes polgármester határozatként kimondta, hogy a megállapodásokat memorandumba foglalva még ma elküldik a Budapesti tartózkodó polgármesterek, arra kérve, hogy járjon el a Faértékesítő hivatalnál, hogy a város közönsége ne maradjon tüzelőfa nélkül és a tavalyi viszonyok meg ne ismétlődjenek.

A fa szétosztására nézve az a terv, hogy a tüzelőfa a kereskedők útján jusson a városokhoz. A fakereskedők kötelezték magukat arra, hogy az ármegállapító-bizottság által megállapítandó maximális ár után, a költségek hozzászámításával megelégszenek 15 százalékos haszonnal, mert ők nem akarnak nagy haszonra dolgozni, hanem az üzletük folytonosságára való tekintettel szándékoznak a tüzelőfa eladásával foglalkozni.

Öngyilkosság két revolverrel.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Egy bokorban az Iparcsarnok mögött — így szölt az Aradi Közlöny néhány napos fővárosi rendőri híre — egy női holttestet találtak, mellette két revolver fektet. A hirtelen hagyott levelekből megállapították, hogy az öngyilkos: Reiner Ella 2 éves tanítónő. Reiner Ödön angyalföldi állomásfőnök leánya.

Az a körülmény, hogy Reiner Ella két revolvert fogott gyöngye kezébe, két revolverrel, két golyót röptetett jobbról-balról az agyába, mutatja, hogy nagyon-nagyon halálra volt szánva. Egy kis zsebtükröt akasztott az egyik ágra, a száját bekötötte csipke zsebkendőjével, így követte el végzetes tettet. A levélben, amelyben a szülőitől búcsuzik, egyetlen egy szóval sem céloz arra, hogy mi vitte őt megöbentető elhatározásához.

Fővárosi tudósítónk ellátogatott az angyalföldi állomásra, ahol a főnöki lakásban a mélyen sujtott családja siratja Ellát. A kis vasuti állomás népe a tragédia hatása alatt áll.

— Bájós, kedves és nagyon okos teremtés volt — mondják. Most vizsgázott volna a VIII. reálból, amellel a minta rajziskolába járt és két év múlva meg lett volna a tanári oklevele. Jegyese volt Schilling Aladár dr helyettes állomásfőnöknek, azonban reggel, amikor az öngyilkosságnak híre jött, a helyettes állomásfőnök beteget jelentett és úgy tudjuk, már el is helyeztette magát Angyalföldről.

A tragikus végű leány édesanyja, R. Istvánffy Gabriella, a kitünő magyar festőművész, sirástól csukló hangon mondja el, hogy Ella Esztergomból, ahol nyaralt, melanchóliával jött haza. A vőlegénye válasza nélkül hagyta leveleit. Péntek délután elment hazulról, hogy előadásra megy. Este nem jött haza. Reggel felhívták a főnökhelyettesét, aki bevallotta, hogy együtt sétáltak. Elkísérte a villamosig. Hogy mit beszélgettek, nem mondhatja el, mert szavát adta, hogy senkinek nem szól erről. A két revolvert megtakarított pénzéből vehette. Két Frommer-pisztolyt, amilyent a hadnagy öccsénél látott.

Felkereste tudósítónk Schilling Aladár drt, az angyalföldi állomás volt helyettes főnökét, akit beteggé tett a tragikus eset.

— Pénteken este a Bajza-utcában találkoztunk — mondotta. Ő kérte a találkozást. Sétálgattunk a Bajza-utcában és diskuráltunk. A revolvereket nem vettem észre a ritikájában és nem is gyantottam, hogy mit

forogat az agyában. Tény voltak közlünk differenciák, de nem olyanok, hogy revolvergolyóval kellett volna pontot tenni. Előtem szent a halott emléke, de az én lelkiismeretem tiszta, én nem vagyok oka, hogy tragédia történt. Excentrikus leány volt szegényke, nagyon élénk volt a fantáziája.

Változatlan helyzet.

Budapest, szeptember 24. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Valamennyi harctéren változatlan a helyzet. — A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

ROHOLM ÉS MŰVÉSZET.

* Medgyaszay Vilma ismét férjhez megy. A kabarék édesanyja Mimijével, Medgyaszay Vilmaval foglalkoznak most a bohémek. Medgyaszay Vilma — mint azt már megírtuk — elvált orvos-férjétől és otthagyta a kabarét is, még pedig váratlanul. A kabaré-diva az elmúlt két hétfőjén egész váratlanul lemondta az előadást a Modern Színházról. A direktor ugyanis elboesátotta Vámos Jenő tükört, mire Medgyaszay kijelentette, hogy akkor ő is megy. És csakugyan otthagyta a kabarét. Megindultak a diplomáciai tárgyalások, Bárdos Artur igazgató követeket küldött Vámoshoz, hogy beszélje rá Medgyaszayt, térne vissza a Magyar Színházhoz. Vámos azonban kijelentette, hogy ő nem beszél rá Medgyaszayt, mert a diva megmondta, hogy mit cselekszik. Nem is megy vissza a kabaréhoz, hanem egyelőre szanatóriumba vonul, hogy összeszedje magát s azután — mint bohém-körökben beszélnek — férjhez megy Vámos Jenőhöz.

— Következő zsebkönyvek: Ó Teréz! Kerek a káposzta, Hugocskám, tyúkcokskám, Tavasz és Szerelmek, kaphatók Kerpel könyvkereskedésében.

Arcbasew „Féltékenység” c. drámája már kapható Oláh és Társa könyvkereskedésében.

Zeneműajándékok. Tavasz és szerelem Schubert legújabb daljátéka, továbbá a nagy-sikerű Zerkovitz: Balázs, Kárpát stb. ajándékok kaphatók Oláh és Társa zeneműüzletében, Minorita-palota. Telefon 2—30.

MOZGOKÉPSZÍNHÁZ.

— Vig előadás az Apollóban. Nincsen ma nagyobb művészet a nevetetésnél. Amikor az emberek lelke telve van keserűséggel és fásultsággal, amikor könnyebben hajlunk a szomorúságra és a könnyezésre, akkor nagy erőnek kell közrejátszania, hogy szívünkben nevetni tudjunk. Ezt a nehéz művészetet szolgálja az a pompás, ötletességtől sziporkázó bohózat, amelyet ma mutatott be az Apolló-színház. A konyhatündér című háromfelvonásos bohózat bemutatása alatt harsogott a nézőtér a kacagástól. A szellemes ötletek egymást kergetik, ebben a ragyogó humoru képben s nem engedik a nézőközönséget egy pillanatra sem megpihenni. Ha az ember elolvassa a címet: Konyhatündér, hozzáképzeli a mesét, azt a sok felfordulást, groteszk jelenetet, zavaros helyzeteket, amelyek lejátszódnak a jól megteremtett konyhatündér körül. A filmen mozgó groteszk figurák pusztán megjelenésükkel is derűt keltenek. A közönség, amely ez alkalommal is megtöltötte a nézőteret, egy rendkívül kellemes előadás emlékeivel hagyta el az Apollót. A fenomenális film még kedden megy az Egyiptomról készült eredeti felvételek bemutatásával.

Windischgraetz herceg borpincét vásárolt Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad-hegyaljai bortermelés egyre jobban növekvő jelentőségét igazolja az az érdekes esemény, amely napok óta foglalkoztatja az aradi és környékbeli bortermelőket és borkereskedőket. „Herceg Windischgraetz Lajos budafoki pincészete” című országos hírű cég, amelynek központja Budapesten van, néhány nappal ezelőtt megvásárolta az aradi Hajó-utca és Óvár-utca sarkán levő híres Domány-féle borpincét. Az ahhoz tartozó ingatlan a hercegi céggel szoros üzleti kapcsolatban álló Magyar Élelmiszer Szállító részvénytársaság vette meg.

A most eladott horos pince az Alföld legrégibb pincébe amelyet több mint egy évszázaddal ezelőtt a most nyolcvan esztendő Domány József európai hírű bortermelő és bormagykereskedő cég tulajdonosának a nagyvívó építetett. Annak idején az Arad-hegyaljai szőlészet még csecsemő korát élte és Domány József nagyanja ismerte fel ennek a szőlővidéknek óriási jelentőségét. Az akkori viszonyokhoz mérten igen jelentékeny összeget fektetett bele ebbe az építkezésbe, melyhez hasonlót csak a Tokaj-hegyaljai szőlőkben találunk. Ebben a pincében háromezernégy-százhatvan hektoliter befogadó képességű, a földbe épített hordók fekszenek.

A herceg Windischgraetz Lajos pincészeti

cégek az a terve, hogy Aradon és a környéken nagyobb bevásárlást folytasson és az aradi pincét transitó-pincének akarja szánni. Már eddig is nagymennyiségű ó-bort vásárolt a Hegyalján és ezeket a volt Domány-féle pincében helyezte el. A mai napon is két vagon ó-bor érkezett Aradra és ezt is természetesen a Hajó-utca sarkán lévő pincében fogják elraktározni. A herceg Windischgraetz-féle cég hasonló a bécsi Pollák bor-céghez, amely tudvalevőleg nemcsak Európát, hanem a tengerentúli államokat is behálózza.

A pince eladási ára precízen még nincs meghatározva, azonban az üzlet már perfek. A vételi összeg megállapítása most van folyamatban. A pincéhez tartozó ingatlan, mint említettük, a Magyar Élelmiszer Szállító részvénytársaság vásárolta meg negyvenezer koronáért. A Domány-cég azért adta el ezt a több mint száz esztendő pincét, mert borszállítmányait a Szabadság-téri üzlet helyiségben akarja összpontosítani, részben pedig a Hegyalján levő óriási pincékben akarja összegyűjteni és így a Hajó-utcai bortaktár a cég számára felesleges volt.

A herceg Windischgraetz cégek Aradon és a környéken való térfoglalása az Arad-hegyaljai borkereskedelem igen fontos új korszakát jelenti.

Anyja és leánya egy sírban.

(A gyoroki tragédia utolsó felvonása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Győrök község egész népének impozáns módon megnyilvánuló, mélyen átértézt részvétel mellett helyezték tegnap örök nyugalomba Lázár Mihálynét és hat éves kis leányát, a gyoroki Máv. állomásfőnöknék furdés közben tragikus módon elhunyt feleségét és gyermekét. A gyoroki közönség tegnap még csak a szerencsétlen végű állomásfőnökné eltemetésére készült, mert a kis leánynak holtteste még ekkor sem került elő a gyilkos tó rejtékéből. Lázár Mihályné temetése négy órára volt kitűzve és kis leányának hulláját déltán fél három óra tájban emelték ki a tóból.

A gyoroki elöljáróság ugyanis még tegnap előtt intézkedett, hogy egy maroscsicséri molnár mester és egy mondorlaci halászmester jöjjenek át Győrökre halászeszközeikkel, hogy a kis leány hulláját a kavicsbánya tavából kiemeljék. Ezek déltán egy óra tájban fogtak hozzá a tó átkutatásához és a szomorú munkát a tó partján százan és százan nézték végig. Egy és fél órai keresés után a halászmester hálójában megakadt a kis hulla és a halászmester pár perc múlva a partra emelte. A megható jelenetet a parton álló közönség sirva nézte végig. Nyomban értesítették a fordulatról a község elöljáróságát, amely megadta a temetési engedélyt, hogy a kis halottat anyjával együtt déltán négy órakor eltemethessék.

Déltán négy órára a község halottas házába már felravatalozva állott a kis koporsó és megkezdődött a temetés. Óriási közönség vette körül a halottas ház előtti teret. A szomszédos községek állomásfőnökei, az aradi Máv. üzletvezetőség és vasuti pályaudvar küldöttei a egyházak lelkészei, a gyoroki hatóságok és az intelligencia ugyyszólván teljes számban voltak

jelen a megható utolsó aktuson. A gyászszertartást Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi végezte, aki imája után megható és gyönyörű szép beszédben bucsuztatta a férjtől, rokontól, jóbaráttól és a tisztelők hatalmas seregétől a váratlanul és korán távozókat. A hatalmas közönség könyezve meghatóan hallgatta végig a gyászbeszédet. Ezután megindult a menet, az any és kis leánya sirja felé, ahol a főrabbi még egy rövid imát mondott.

Emelték a pincérek is.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Városi-ávkéház reggeli fizetőpincére, a kis Miska ma reggel olyan fontoskodó arecal, mintha csak diplomáciai titkokat árulna el, odameant a törzsvendégekhez és suttagó hangon szólt:

— Kérem alássan, az összes aradi pincérek megállapodtak abban, hogy ezental nem 6 fillér, hanem 10 fillér borraivalót vonjunk le. Tízöt a főurnak, tízet a cutrágernek. Tetszik tudni, a nagy drágaság, minden drágább lett. — Miska! Fizetni! hangzott egy szentori hang. — Igenis kérem alássan!

És Miska már rohant egy másik asztalhoz, ahol megismételte mondókáját. Denikve mindenütt leadta a pincérek megállapodását és mindenki belement a borraivaló felemelésébe. Miska a reggeli fizetésnél már 10—10 filléreket vont le.

Később egyes asztaloknál a Városi-kávéház kereskedői szellemmel felruházott törzsvendégei összesugtak-bugtak, tanakodtak, vitakoztak s végül kijelentették Miskának, hogy hát az mégis csak kicsit sok, hogy ők, akik naponta négyszer vannak kávéházban, naponta 32 fillérel többet fizessenek csak borraivaló fejében. Kijelentették, hogy ebben az esetben naponta csak egyszer fognak fizetni, de arról nem nyilatkoztak, hogy esetleg ki is maradnak

a kávéházból. Mindaddig még nem sikerült kivárni, hogy az így keletkezett konfliktus békés megegyezés alapján simán nyert-e elintézés, avagy pedig a bérmozgalom tovább tart-e? Annyit mindenesetre tudunk, hogy Arad minden nagyobb kávéházában a mai napon már 10—10 filléreket vontak le a fizető-pincérek.

Van ennek a borraivaló-kérdésnek mélyreható szociális oldala is. Oroszországban most eltörölték a borraivalót azzal a helyes indoklással, hogy az emberi méltósággal nem egyeztethető össze, hogy emberek, akik dolgoznak, keservesen dolgoznak, becsületes munkájukért borraivalót, ajándékot kapjanak. Legfőbb ideje volna, hogy nálunk is megszüntessék a borraivaló-rendszer, amely valósággal megalázza a pincért, a dolgozó embert. Maguk a pincérek is érzik ennek a helyzetnek a viszásságát, de a meggyökerezett rossz szokáson nem tudtak eddig változtatni.

A legigazságosabb megoldása a kérdésnek az volna, ha maguk a kávéház- és vendéglőtulajdonosok biztosítanák alkalmazottaik anyagi megélhetését. A kávéházi és vendéglői árak ugyanis elég magasak, a jövedelemből tisztességesen fizethetnék alkalmazottaikat és még nekik is maradna jócska haszon. Persze ehhez megértés kellene és annak beismerése, hogy a pincér is tisztességes munkás. A pincérek is örömmel vennék, ha munkájukért nem kellene alacsony hajlongással megköszönniük a borraivalót, ami nem fizetség, hanem a vendég kénye-kedvétől függő alamizna.

Melegedő szobákat nyit a város.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny vasárnapi vezércikkében azt az eszmét vetette fel, hogy a város ne csak a tehetősebb polgárok fűtőanyagáról gondoskodjék, hanem arról is, hogy a szegény néposztály ne fagyoskodjék az idei téli hónapokban. Mint legcélravezetőbb eszközre a melegedő szobák intézményére mutattunk rá, amely számos városban valósággal embermentő munkát végzett.

Lapunk közleményét a város illetékes körei a legnagyobb rokonszenvvel fogadták és már is regisztrálhatjuk azt az öröndetes tényt, hogy a melegedő szobák létesítésének eszméje a város vezetőségénél termékeny talajra hullt és így bizonyosra vesszük, hogy a kérdéssel nagyon komolyan fognak foglalkozni és meg is fogják valósítani.

Erre következtetünk Lócs Rezső helyettespolgármester kijelentéséből, amelyet az Aradi Közlöny tudósítója előtt tett. A helyettes polgármester a legnagyobb örömmel üdvözölte az eszmét annál is inkább, mert Aradon famizéria van, ami kitűnik abból az értekezletből is, amelyet az aradi fakereskedők ma tartottak.

Lócs Rezső kijelentette, hogy cikkünk hatása nyomán a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy Ségában és Pernyáiban melegedő-szobákat létesítsen a város. Ezeket a melegedő szobákat délben nyitják meg elsősorban azok részére, akiknek szegénysége oly nagy, hogy még a népkonyhába sem mehetnek táplálkozni és melegedni. A helyettes polgármester azt tervezi, hogy a melegedő-szobákban déltán teát, este pedig levest adnának természetesen díjtalanul a szegényeknek.

A melegedő szobák létesítése költséggel járna ugyan, de ebben az esetben nem szabad a költségekre tekintettel lenni, amelyek

nem lehetnek valami nagyok, mert embereket ment meg a város a megfagyástól, vagy a kórházról.

Az elcsábított apáca feljelentése egy orvos ellen.

— Bécsi tudósítónktól. —

A bécsi országos törvényszéket olyan per foglalkoztatta ma, amely a perek világában igazán szokatlan. Egy apáca elcsábítása miatt indított kártérítési pert tárgyalta ugyanis a törvényszék. Bodika Anna volt Jézus kolostori apáca, most bécsi magánzónó, indított kártérítési pert ügyvédje útján Verner Vilmos dr. bécsi orvos ellen tízezer korona erejéig. A panaszos előadása szerint a vádlott házasságot ígért neki és egy szerződésbeli kötelezettséget megszegte.

Az apáca 1898-ban Bécsben a Jézus szent szíve rendbe lépett. Ez a rend majdnem kizárólag betegápolással foglalkozik és így jutott az apáca a bécsi kórházba ápolónőnek. 1902-ben a kórházban másodorvosként alkalmazott vádlott ajánlatokkal üldözte őt, amelyeket az apáca állására való utalással nyugozta, de határozott módon visszautasított. Végre is sikerült azonban a vádlottnak a csábítás művészetével, a melynek eddigi zárkózott életmódja tapasztalatlansága folytán érthető módon eléggé ellentánni nem tudott, hatalmába keríteni az apácát. 1902 decemberében az orvos egy gyűrűt vett neki és ezt mondta:

— Itt hozom az eljegyzési gyűrűt testvér. Ezentúl nem szabad magánzána engemet. Ha kint van a kórházból, hordhatja is a gyűrűt.

A gyűrű átadásánál ígért neki először házasságot, ezt később ismételtén megtette és megígérte azt is, hogy segítségére lesz az apáca rendből való kilépésénél. 1914 szeptemberében már akkora volt a befolyása a vádlottnak fölötté, hogy elhatározta a rendből való kilépését. A vádlottal való házasságának az ő részéről nem volt akadálya, mert ő nem tett semmi fogadalmat arra, hogy nem fog férjhez menni. A kolostorból való kilépése után egy évtizedig viszonyt folytatott a vádlottal, aki a házassági terméket mindig azzal az ürüggyel halogatta el, hogy anyagi viszonyainak rendezéséig várniok kell. Az idén júliusban azonban hirtelen egy formális bucsulevelet kapott az orvostól, amelyben minden különösebb ok nélkül bejelenti, hogy szakít vele. Az orvos ügyvédje csakhamar felkereste és egy nyilatkozatot akart vele aláírni, amely szerint négyezer korona kifizetésével megelékszik és többé semmilyen igényt nem támaszthat az orvossal szemben. Ezt a nyilatkozatot ő a legnagyobb lelki izgatottságban és anélkül, hogy elolvasta volna aláírta és ezért ezt érvénytelennek tartja. A tízezer korona kártérítési összegén kívül a vádlottól hátezerkétszáz korona visszafizetését kéri, amely összeget 1905-től 1914-ig ő apránként átadott neki.

Igy adja elő a tényállást a feljelentés, ezzel szemben a vádlott ügyvédje másképpen állítja be az eseményeket. Szerinte mikor az apáca belépett a kórházba ápolónőnek, már akkor minden orvosnak feltűnt szabad, vidám viselkedésével. Az apáca sokszor keresett és talált is alkalmat, hogy dr. Vernerrel, de más orvosokkal olyan vidám beszélgetésekbe elegyedjen, amelyek rendi állásával ébenséggel nem fértek össze.

A panaszos nőtől egyszer megtudta, hogy családjával összeveszett, mert a zárdába lépett, de az apáca élet egyáltalán nem tetszik neki.

Mikor elmesélte az orvosnak azt a szilárd szándékát, hogy a kolostorból kilép, az orvos megígérte neki, hogy családjánál közbe fog járni, hogy ismét felvegyék a tőri házba. Nem igaz az, hogy előbb eljegyzés és házassági ígéretek történtek és csak azután keletkezett a bizalmasabb viszony a panaszosnővel. Az igazság az, hogy panaszosnő egy éjszaka hívás nélkül jött az orvosnak a kórházban lévő rendelő szobájába, és minden rábeszélés felesleges volt. Később tudomására adta azt az elhatározását, hogy a kolostorból ki akar lépni. Ő lépéseket tett aziránt, hogy családja visszafogadja, de a panaszosnő féltékenységgel, botránnyokkal és fenyegető levelekkel üldözte, beteg látogatásait telefonon sokszor megzavarta és a kávéházban nyilvános szecénákat rendezett. Ilyen körülmények között csak nagyon örült, mikor egy napon panaszosnő maga ajánlotta fel viszonyuk megszakítását és ezután jött létre ez a szerződés, amit az ügyvédjének irodájában kötöttek. A panaszosnő egészen jól tudta, mit tesznek elébe aláírás végett és a szerződés éppen ezért érvényes. Azokat az összegeket, amiket panaszosnő visszakövetel, ő már kifizette neki.

A panaszos ügyvédje ezzel szemben a vádlottnak minden állítását fentartotta és felajánlotta a bizonyítási eljárást. Egyben tudomására adta a törvényszéknek, hogy a vádlott ellen büntügyi eljárás is folyamatban van, a házassági ígéretekkel való elcsábítás és a panaszos nőtől kapott pénzek ügyében.

A törvényszék ezután a tárgyalást elnapolta a büntügyi eljárás befejezéséig.

„Nincs becsapva az ajtó.”

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs. Münchenből, rendkívüli forrásból jelentik, hogy a német kormány hivatalos jegyzékén kívül a pápa a bajor kormánytól is kapott választ, sőt Lajos királynak is küldött jegyzéket.

A bajor válasz természetesen nem térhet el a német kormányétól, de lehet, hogy kimerítőbb annál és annak kiegészítésül szolgál. Utalnak arra, hogy a pápa a választ nagy megelégedéssel fogadta, mert nagyobb előzékenységre nem is számított. A berlini, bécsi és müncheni válaszokat általában alkalmasnak találják arra, hogy a pápa akciójának medrét szélesítsék. Alig lehet kétséges, hogy már a válaszok megérkezése előtt létrejött a semleges államokkal oly összeköttetés, melynek célja az, hogy egyik fél kedvező válasza esetén a másik félnél való együttes fellépéssel a megegyezés érdekében működjenek.

Berlin. A német birodalmi gyűlés nemzeti szabadelvű pártjának középponti vezetősége a birodalmi gyűlés épületében ülést tartott, a melyen valamennyi pártnak számos képviselője megjelent. A vezetőség egyértelműleg tárgyalta a hadicélok kérdését. Határozatot fogadtak el, amelyben kifakadnak Németország békés hajlandóságának egyoldaluan való folytonos kiemelése ellen. Az értekezlet felháborodással utasította vissza Wilsonnak a német belügyekbe való szemtelen beavatkozását és til-

takozik az ugynevezett elzászi kérdésnek a háború, vagy a béketárgyalások folyamán való felvetése ellen.

Berlin. A Deutsche Tageszeitung mai számában igen nagy horderejű közleményt hoz a belga kérdésre vonatkozólag. Eszerint a múlt kedden a kormány ülést tartott, amely ülésen maga a császár elnökölt és amilyen első sorban Belgium jövőjéről tanácskoztak. Dr. Kühlmann külügyi államtitkár beszédében amellett foglalt állást, hogy Németország Belgiumot adja ki azzal a feltétellel, hogy Anglia is visszaadja az elfoglalt német gyarmatokat, amelyek jövőbeli alakulására és kikerekítésére vonatkozólag különös kívánságok vannak. A jelenlevők legnagyobb része ugyanebben az értelemben nyilatkozott. Minthogy a dolgok állása szerint csak eszmecszeréről lehet szó, határozathozatalra nem került a sor és így betűszerinti értelemben igazuk van azoknak, akik félhivatalosan kijelentik, hogy „végleges döntés még nem történt”. Tényleg azonban a történetekkel már adva van a döntés.

Egy másik, szintén a legnagyobb fontosságú kérdésről, hogy milyen legyen Elzász-Lotharingia helyzete a jövőben, a nemzeti szabadelvű párt elnöksége tanácskozott. A téma előadója Kalker dr. tanár, akinek a véleménye, miután ő szakértő a birodalmi tartományok kérdésében, számottevő, amellett foglalt állást, hogy a többi szövetségi állammal teljesen egyenlő elzász-lotharingiai hercegséget alakítsanak.

Rotterdam. A Daily Chronicle vezércikke írja: Lehetetlen a császár és király válaszában komolyságát vitatni. A pápa iránt érzett tisztelet e figyelemreméltó okmány minden sorában megnyilvánul. Tisztán látható hogy a központi hatalmak békülékenyebb kedvben vannak mint voltak. A pápa felhívása nem volt hiábavaló. Azt hisszük, hogy most, miután a központi hatalmak válaszoltak Angliának és szövetségeseinek is felelnök kell a pápa jegyzékére.

A Westminster Gazette jellemzőnek mondja, hogy a központi hatalmak kormányai elvben a leszerelés és a döntőbírótság mellett foglalnak állást, de kifogásolja, hogy nem nyilatkoznak a pápa által részletezett kérdésekről. Csak két példát sorolunk fel, írja lap és pedig Belgium helyreállítását és kártalanítását és Elzász-Lotharingia desannexióját. A legjobb amit a központi hatalmak hallgatása után mondhatunk: hogy az ajtó nincs becsapva.

A Standard szerint a szövetségesek megfelelő válaszát Haigh, Petain, és Cadorna írják. Az ő erőszítéseiknek köszönhető, hogy Németország nem válaszol hadisarcáról és területi hódításról.

Basel. Londoni távirat szerint entente körökben azt hiszik, hogy a háború még három évig eltarthat és ennek megfelelően adják a lőszergyáraknak a megrendeléseket.

Mangra Vazul mandátuma. A nagyszabonai érsek tudvalevőleg a magyarországi kerület képviselője munkapárti programmal. Nagyvárad tudósítónk most azt jelenti, hogy Mangra Vazul a napokban lemond mandátumáról és a főrendiházban foglalja el helyét. A biharmegyei munkapárt a megüresedő képviselői mandátumra Miskolezy Ferenc dr. volt bihari főispánt, vagy a román származású Nyisztor Alajos nyugalmazott főszolgabíró fogja jelölni. A mandátumra jelölt volt Popa György dr., volt aradi törvényszéki bíró, aki azonban most, hogy táblabíró lett, úgy határozott, hogy nem jelölteti magát.

Pikantériák a választójogi népgyűlésen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A kulturpalota nagyterme vasárnap délután először volt színhelye nagyarányú népgyűlésnek. A választójogi lelkes hívei gyűltek össze ezen a délután a nagyterembe, hogy fővárosi szónokok beszédét gyűjtsék még magasabbra a szivekben a lelkesedés szent lángját. A kulturpalota nagytermének ilyen célra való felhasználása ellen semmi kifogásunk sincs és nem is lehet. Igen helyes cselekedet népgyűléseket tartani a választójogi reform érdekében, amint hogy helyeselni kell minden olyan lépést, amely e reform megvalósításához közelebb vezet. Dőreség volna ma már tagadni a reform időszerűségét és jogosultságát, és az *Aradi Közlöny* sem titkolta el soha, hogy igen is szükségesnek tartja a jogoknak kiterjesztését a nép széles rétegeire is. Ha mégis tiltakoztunk a túlságosan radikális reformok ellen, csak a *magyarság szupremációját érdekében tesszük, s tesszük még ma is*, mert féltő gonddal örködünk azon, hogy a magyarság nemzeti fölényét ne csorbíthassa meg még a népjogok kiterjesztése sem. A kulturpalota homlokzatán ez a felírás ékeskedik:

„a magyar köznevelődésnek“.

Hisszük, hogy e gyűlés szereplőinek szemé megakadt talán ezen a felíráson és nem tévesztették szem elől nem feledkeztek meg a magyar kultúrától, Magyarország gazdasági, szellemi s minden irányu fejlődéséről, amelyet az idegen nemzetiségekkel szemben minden körülmények között megvédeni kötelessége minden magyar polgárnak. *Barabás Béla* elnök személye nyújtott garanciát arra, hogy a gyűlés a magyarság érdekeinek lesz igazi szószólója. Mindnyájunk élénk emlékezetében van még az a kijelentés, amelyet főispáni székfoglalójakor a nemzetiségi kérdéstről tett és amely élénk visszhangot és örömet váltott ki az ország minden részében.

Szines és eleven volt a választójogi gyűlés külső képe. Zsufolásig megtelt a nagy terem, a közönség súlyától roskadoztak szinte a karzatok, impozáns módon mutatta meg Arad lakossága spontán és meleg érdeklődését a választójogi reformja iránt. A mi figyelmünket a népgyűlés két különösen érdekes momentumra ragadta meg. *Két pikantériát találtunk az ülésen*, két megkapó, frappáns helyzetet, amelyet felemlíteni kötelességünk.

Az első kép felemelő volt és mindnyájunknak tetszett. Arad város főispánját látni egy népgyűlés elnöki székében, — jóleső látvány volt ez mindenkinek, aki tudja, hogy *Barabás Béla* mennyire együtt érez Arad város egész polgárságával. Milyen imponáló módon igazolta ezzel azt, hogy ő mindenütt ott akar lenni, ahol a népről, a nép érdekeiről van szó.

Amint tovább szemléltük a népgyűlés lefolyását, ez az első kedvező benyomás hamar elmosódott bennünk és olyan képek következtek, amelyek a szemnek kevésbé voltak tetszőek és lelkünket kevésbé gyönyörködtették. Az első szónoknak, *Holló Lajos* országgyűlési képviselőnek üres és frázisoktól puifogó beszédére gondolunk itt. Valamikor *Holló Lajos* kiváló szónok volt, aki meggyőződésének erejével magával tudta ragadni hallgató közönségét. Szomorúan konstatáltuk, hogy ma nem az a szónok többé, aki azelőtt volt. Ugyanezt a beszédet el tudta volna mondani X. Y., vagy Z., bárki más annyira jelentéktelen, semmitmondó és semmi újat nem tartalmazó volt ez a beszéd. Beszédének a legkisebb hatása sem volt, de

nem is lehetett, mert nem volt abban egy új gondolat, egy mondat, egy új szó sem, olyan, amit unos-untalan ne hallottunk volna már másoktól, nálánál kisebb kaliberű szónokoktól. Az egyetlen, ami beszédében felemlítésre érdemes, az, hogy *állandóan oláhoknak nevezte a magyarországi románokat*. Nem tudjuk *Goldis László* nagy lelki élvezettel hallgatta-e a minduntalan visszatérő „oláh“ szót.

Egészen más hatása volt a következő szónoknak, *Bokányi Dezső*nek. Igaz: a hatáskeltés árzenáljának jóval több és súlyosabb fegyverrel fogott hozzá a szociálisták szónoka beszédéhez, mint *Holló Lajos*. Az agitatórius demagógia minden szép csengésű szólama ott zengett az ő száján és a közönség hallgatta feszült figyelemmel, mélységes érdeklődéssel a gyűjtő tüzes szavakat. *Holló* után könnyű volt *Bokányi*nak nagy sikert aratni. Őt különben már a külsőségek is predesztinálják arra, hogy jó szónok legyen. Jó megjelenésű ember, csengő hangja van és ért a beszédnek ahhoz a művészetéhez, miként lehet egy szónokolni, hogy senki ne érjen rá kritikát gyakorolni az elmondott szavak felett. Különben bizonyára nem kockáztatna volna meg azt az abszurd állítását, hogy egyedül *Tisza István* gróf az oka annak, hogy a magyar nép idáig nem jutott még jogokhoz. Sokan kifogásolták még azt is, hogy *Bokányi* hangja nem elég finom, elég csiszolt. A nagyterem választékos közönségével szemben talán enyhítenie kellett volna hangjának nyersségét, itt-ott durva kijelentéseit, melyeket a jobb izlésű közönség nem szívesen hallgatott.

Bródy Ernő mondott néhány szót, az ő szereplése jelentéktelen epizód volt a népgyűlés keretében. Annál érdekesebb volt az utána következő szónok. *Goldis László*t volt szerencsénk ezúttal egy választójogi magyar népgyűlés pódiumáról hallani, amint mellét verve, harsány hangon hirdette világgá, hogy széles ez országban nincsen nálánál külön magyar.

A képmutatás szobrát *Goldis László*ról kellene lemintázni.

A tegnapi gyűlés nagy magyarja ugylátszik azt hiszi, Aradon elfelejtették már az ő politikai multját, az elmékben elmosódtak már a „*Romanai*“ államellenes raffinált agitációt a háború legvéresebb napjaiban és ma már nem tudják az emberek, hogy volt idő, mikor *Goldis László* nem mutatkozott ilyen szível-lelékkel magyarnak. Volt idő, amikor az államhatalomnak kellett közbelépnie, hogy megmentse az agitátor urtól a derék román népet, a kormánynak be kellett tiltania a lapját, nehogy fejfel vigye a falnak jámbor lakosságát. De tévedett, ha ezt hiszi, mert mi ismerjük és tudjuk azt, hogy ki volt. És ezt nem tudjuk elfelejteni, ha bármily dörgő hangon hirdeti igaz magyar voltát. A népgyűlés kurucát azonban ugylátszik feledékenyebbek, mint mi vagyunk és bajtársi szeretettel ölelték keblükre a nemzetiségi agitátorból nagy magyar barátáá vedlett *Goldis László*t.

Glücklich Vilma mondott beszédet ezután, az ő finom és intelligens szavainak, különösen a gyűlés hölgyközönsége előtt volt nagy hatása és lelkes szeretettel ünnepelték a magyar feministák ezt a minden dicsőre érdemes, talentumos apostolát.

Az ülés végén volt a második pikantéria.

Nagy Sándor dr. azt javasolta, hogy

a népgyűlés küldjön üdvözlő táviratot a kormánynak, *Wekerle Sándor* miniszterelnöknek, *Vázsonyi Vilmos*nak és *Károlyi Mihály* grófnak, mint akiknek hervadhatatlan érdemeik lesznek a választójogi reform megalkotása körül. Csöppet sem csodálkozunk ezen a javaslaton. Hiszen évtizedek óta tradíció az, hogy minden kormánypárti népgyűlésről üdvözlő táviratokat küldenek a kormánynak. *Nagy Sándor* joggal hihette, hogy egetverő lelkesedés támad majd szavai nyomán és postára adhatják a méztől csöpögő hódoló táviratokat. De ezúttal elszámította magát. Valami egészen más történt. Felállott ugyanis *Bokányi Dezső* és kezének egy széles lendületű gesztusával

tiltakozott az üdvözlő táviratok ellen.

Ezt a gesztust szavak is kísérték, jelentős, súlyos szavak, amelyek mindent megmagyaráztak és sejtetni engedtek sokat.

— Tiltakozom — mondotta *Bokányi* — hogy üdvözlő táviratokat küldjünk erről az ülésről, a választójogi reformot nem *Wekerle Sándor*, nem a kormány, nem *Vázsonyi*, nem *Károlyi Mihály* gróf, hanem a magyar nép fogja megcsinálni. Senkinek ezért köszönet nem jár.

A gyűlés közönsége elképedt ettől a nem várt fordulattól. Kiderült, hogy a szociálisták nem hallgatnak semmilyen tüttyszóra, hanem öntudatosan cselekszenek a maguk ereje szerint és az öklüket mutatják akkor, amikor hódolat teljes üdvözlő frázisokat kívántak tőlük. A gyűlés nem döntött *Nagy Sándor dr.* javaslata felett. *Barabás Béla dr.*, a gyűlés elnöke ügyes kézzel átútdalta ezt a kínos jelenetet és néhány szóval berekesztette a népgyűlést.

Mindenki hízhat serlés.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az Országos Közélemezési Hivatalban *Mezőssy Béla* földmívelésügyi miniszter elnöke alatt hosszabb értekezlet volt, a sertéshizlalás ügyében. Az értekezlet döntött a hizlalás ügyrendjéről, amelynek sikerétől függ, ugy a hadsereg, mint a polgári lakosság zsirszükségletének ellátása. A sertéshizlalásról készülő rendelet szerint a hizlartási szükséglet fedezésére két sertést bárki minden engedély nélkül hizlalhat.

Aki többet akar hizlalni, akár hizlartási, akár gazdasági szükségletére, a községi előjáróságtól kér engedélyt és a községi előjáróság utasítást ad arra nézve, hogy alapos vizsgálat után állapítsák meg minden bejelentésnél, hány sertés hizlalására adható engedély. Minden termelő, aki takarmányával közfogyasztásra akar hizlalni, ötven darab sertés hizlalásáig az alispántól kaphat engedélyt, ötven darabon felül csak a földmívelésügyi miniszter adhat engedélyt.

Csak miniszteri engedéllyel hizlalhatnak sertést az ipari hizlalók, ugy, mint a városok, szövetkezetek és beszerzési csoportok. A hizlalási engedélyk kiadása után a sertések felett kizárólag az Országos Közélemezési Hivatal rendelkezik.

Az értekezleten az a vélemény alakult ki, hogy az új rend eredményo már decemberben mutatkozni fog és az ország zsirszükségletének fedezése kielégítő módon fog megtörténni. Néhány hét múlva újabb rendelettel intézkedik az Országos Közélemezési Hivatal az elosztás módosításairól és a fejkvótáról. A zsir elosztásánál elsősorban a henteseket és nagyobb tolongások elkerülése végett esetleg a fűszereseket is igénybe veszik.

HIREK.

Károly király és Tisza István ezredes.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Budapesti Hírlap írja: Lapunk egy barátja közli velünk Bécsből, hogy Károly király melegen érdeklődik Tisza István gróf harcéri tevékenysége iránt s nemrég kérdést intézett a hadseregparancsnoknál, ahol Tisza szolgál, az iránt: hol vannak a haditürosítók s miért nem számolnak be a nyilvánosság előtt, hogy egy olyan férfiú, mint Tisza István, aki három éven át nagy odaadással intézte a háborus ország sorsát, miként él és miként tölti idejét a fronton. Ennek a királyi érdeklődésnek következményéül a sajtóféhadiszállás parancsnoka fejszólitott néhány kiválóan kitünt haditürosítót, hogy utazzon haladéktalanul az illető frontszakaszra és a legfelső óhajlásnak megfelelően írja le hiven a volt miniszterelnök harcéri munkásságát. Ezzel kapcsolatban ideiktatják néhány sorát egy levélnek, melyet egy tiszt küldött be nekünk Tisza frontjáról:

Tisza ezredes már egészen a mi ezredesünk. Mindig itt van köztünk, minden iránt érdeklődik és minden munkának az élén jár buzdító, jó példával. Abszolút igénytelen ember, a legegyszerűbb életmód az övé! A terhebb feladatot lehetőleg maga vállalja, könnyítő szolgálatot a maga számára sohasem vesz igénybe, ellenben mindenkinek a legnagyobb készséggel igyekszik segíteni szolgálatával. Most, miután látom, milyen férfiú s milyen egész ember ő mint katona, most el tudom képzelni, hogy milyen volt, mint Magyarország miniszterelnöke... Maga a megtestesült kötelességérzett és tette kész energia. Mi tiszték a legnagyobb tisztelettel tekintünk rá s a legénység előtt is oly népszerű, hogy nem is tudom leírni.

Affér.

— Fővárosi tudósítójától. —

A Városliget szélén van a Hungária-kerület, ahol a Csikagó kezdődik. Szép nyári estén óvatos gavallérok szoktak elbujni a babákkal e lugasok közé, vasárnap délutánoként pedig bakák táncolnak itt a szeretőjükkel. A háboru, amely elfújta a kocsikorzót a Ligetből, a kurtafarku kövér lovakkal, kacér fiakerekkel és szép pesti metresszekkel, nem tudta megoldni ezt a baka- és cselédbált. A katonák csak összegyűlnek itten változatlanul, ők táncolnak akarnak.

Idő történt tegnap délután. Pecsétes abroszu asztal mellett egy pároska ült. Nem szóltak egy szót sem, csak szépen fogták egymás kezét, néztek egymás szemébe, a baka meg a cseléd. Olyan nyugodtan ültek, olyan boldogan és elmerülten, mintha egyedül volnának és nem lenne körülöttük a táncoló nép, a cincogó banda, a kucséber, egész lármája a világnak... De egyszerre csak árnyék esett az asztalukra. Egy másik katona állt eléjük. Olyan magos és erős, hogy széles vállával egészen elfogta a világosságot. Az újonnan jött közvitéznek tetszett a cseléd és nézte, hosszan, paraszti őszinteséggel. A lány piros lett.

— Mit keresöl itten? — kérdezte az ülő baka.

— Amit akarok.

— Nohát, csak eriggy.

Gyer ide. Külgy el!

A lány sikított: Jesszusom! — mert a vára már állt is az asztalnál, fogta a botját és előre dőcögött, neki a vetélytársának. Most látott csak, hogy nincsen lába a szegénynek. Olyan szörnyű vaskampókön járt, amiknek lát-

tára sirni szeretnek az ember. A másik katona ránézett és kihullajtotta szájából a falevelet... Egy ilyen paraszt arc nehéz szerkezet, olajozatlan, súlyosan mozog, nem tudja megmutatni a gazdája lelkét. Kemény marad, mintha nem történe mögötte semmi, pedig mégis érezhető valamit az erős és ép katona, a kampók láttára, ahogyan mondta halkán:

— Ejnye!

Ahogyan elsomfordált, mintha valami nagy szégyen érte volna.

Szökések az amerikai hajóhadból.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Köln. A Kölnische Volkszeitung írja, hogy az amerikai hadiflotta nyolc napig Buenos-Airesben vesztegelt és a legnagyobb nehézségekkel kellett megküzdnie, mert tizenegy hajóról nyolcszáz ember megszökött. Amikor a flotta Buenos Airesben volt még százötven ember szökött meg a hajókról.

Stockholm. A lapok közlik, hogy az angolok elszakmányoltak egy svéd hajót, amely utban volt Hollandia felé. A kereskedelmi forgalom tehát Hollandiával megszűnt.

— Nési halál a legújabb. Berlinből jelentik: Az esti lapok jelentik: Voss ismert repülőhadnagy, aki negyvennyolc légi győzelmet aratott, légi harcban elesett.

— Tartalékos századosok. Bécsből jelentik: Eddig csak azok a tartalékos főhadnagyok léptek elő századosokká, akiket különös vitézségükért jutalmaztak meg ezzel a ritka kitüntetéssel, avagy, akik a háboru kitörésekor már tartalékos főhadnagyok voltak. Találva, hogy az utóbbi kategóriába alig néhány tucat tartalékos tiszt tartozott. Novemberben azonban már megkezdődik a tartalékos főhadnagyok századosokká való rendes előléptetése. Egyelőre igen szűk keretben, mert csak az 1914. november 1-én kinevezett főhadnagyok is csak a 682-es rangszámig lépnek elő, de ezek között is csak olyanok, akik legalább hat hónapig a fronton századot vezettek. Kivételek azok, akiknek megsebesülésük miatt nem volt módjukban hat hónapig századparancsnoki működésre.

— Vihar egy kultúregylet megalakulásán. Nagyváradai tudósítónk táviratozza: Vasárnap délután a „Zsidó kultúregylet” alakuló közgyűlését tartották Nagyváradon. A egybehívók nevében Ullmann Sándor, majd dr. Feldmann Sámuel rabbi a zsidó-nacionalista világmozgalom mellett beszéltek, amire heves tiltakozás támadt. Dr. Friedl János ügyvéd a demokrácia nevében tiltakozott az egylet megalakulása ellen. Utána dr. Nagy Mihály ellenozte a nacionalista mozgalmat, Friedmann László pedig kulturális célok megvalósítása érdekében tartotta szükségesnek a Zsidó kultúregyletet. Hosszú szenvedélyes vita után a nagy többség megalkototta a zsidó nacionalista kultúregyletet.

— A kivégzett cseh szerkesztő amnesztiaja. Bécsi munkatársunk jelenti: A Prospektben megjelenő „Staz” című cseh lapnak a szerkesztőjét, Kotek Józsefet, 1914. december 23-án egy tábori bíróság hazaárulás miatt két évi börtönlátásra ítélte. Az ítéletet annyiban változtatták meg, hogy agyonlövésre ítélték a szerkesztőt, akinek a kivégzése szintén meg is történt. Most a krakkói Landwehr hadosztály bíróság értesítette a kivégzett családját, hogy az amnesztia-rendelet ezt a büntetést hatályon kívül helyezte.

— Rejtett cukor egy aradi nagykereskedőnél. Pár nap előtt a rendőrség névtelen levelet kapott, melyben a levél írója Ehrenfeld Ignác Beros Beni-téri nagykereskedő ellen emelt panaszt, közölve, hogy a nagykereskedő cukrot halmozott fel üzletében, melyet a fogyasztó közönség elől vont el. A feljelentésre Nyáry László rendőrtiszt ment ki két detektívvel Ehrenfeld üzletébe, ahol a rendőrtiszt kérdésére az üzlet tulajdonosa kijelentette, hogy öt kiló cukor sincs. A rendőrtiszt erre elrendelte az üzlet átkutatását és a raktárból csakhamar öt métermázsas cukra került elő. A nagykereskedő a felfedezésre azt mondotta, hogy a cukrot akkor tett földre, amikor az még a szabad kereskedelemnek tárgya volt, háztartási részére. A rendőrség a felhalmozás miatt a nagykereskedő ellen megindította az eljárást.

— Halálozás. Wéber János világosi kereskedő 76 éves korában csütörtök éjjel váratlanul elhunyt. Az elhunyt mint a 40 éve fennálló cég tulajdonosát az aradi kereskedővilág is jól ismerte. Temetése tegnapelőtt délután volt nagy és előkelő közönség részvétele mellett. Feleségén kívül 5 fia és leánykaja gyászolja.

— A sikkasztó posta ellenőr. Dániel Antal postaelenőr ügyében, aki több levél póntartalmát elikkasztotta az aradi postán, az aradi rendőrség befejezte a nyomozást. Érdekes, hogy a sikkasztónak Nagyváradon háza van a Kálvária-utcán, szemben a vámmal. Pár héttel ezelőtt a következő hirdetést tette közzé egy nagyváradai ujságban:

Modern új ház, mely áll két három szobás és két kisebb lakásból, háboru előtti árban, tehát olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Dániel a kiadóhivatalhoz intézett levelében a ház árát 34.000 koronában határozta meg.

— Tüzérnap. A kisszentmiklósi tüzerek vasárnap tüzérnapot rendeztek az ujaradi Tündérkertben, melyet erre az alkalomra valóságos tüntérkertté varázsoltak. Az ünnepély sikere érdekében a rendezőség autóbusz járatot állított be és már ebéd után megindult a népvándorlás Ujarad felé. Az előzőeken rendezőség nagy körültekintéssel rendezte meg a mulatság nagyszerű műsorát, mely a hatalmas szép közönséget a korai délutántól késő estig pompásan szórakoztatta. A műsor a katonazenekar sétahangversenyével kezdődött, azután kabaré, világposta, konfeti csata és más ötletes mutatványok következtek, melyek mind kitűnően sikerültek. A népiünnepély a jótékony célra nagyobb összeget jövedelmezett.

— Mulatás a zárórán túl. Budapestről telefonálja tudósítónk: Szeptember 16-án éjjel a felső Margit szigeten egy előkelő társaság mulatott. Jóval záróra után jött a rendőr, de a vidám urak egyike felfüggesztette a zárót. (Joga van hozzá.) A rendőr szót fogadott és elment, mire a társaság pezsgőt hozatott és éjjelutáni két óráig tartott a mulatozás. A rendőrség megindította a nagy állású urak és a vendéglő tulajdonosa ellen a kihágási eljárást.

— Jótékonyosság. Néhai özv. Kintzig József-né, szül. Tones Mária hagyatékából Nikolics Döme ügyvéd ur az aradi polgári jótékony egyesület részére 500 (ötszáz), az ardi szegénytanulókat segélyezőegyesület részére is 500 (ötszáz) koronát adott át, mely adományokért köszönetet mond: Kovács Vince, a polg. jót. egyes. elnöke és a szegénytanulókat segélyező egyes. titkára.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Oroszország önállóan válaszol a pápának.

Bécs. Loggeman dr. német nemzeti párti képviselő indítványt fog előterjeszteni, amely az osztrák képviselők inkompatibilitásával foglalkozik. A képviselő az indítványban kijelenti, hogy az osztrák parlamentarizmus visszafejlesztésének egyik sajnálatos oka az, hogy a képviselők ügynökké, közvetítőkké süllyedtek és a választók nagy része azt hiszi, hogy a képviselőknek nincs más dolguk, mint nekik kisebb, vagy nagyobb szívesességet tenni. A képviselők közül száz esetben kilencvenkilenc arra vonatkozik, hogy miniszteriumokból, intézményeknél licenciákat, koncepciókat híjra-adjon és felmentés ügyben eljárjanak. Ezek által a képviselők a központi hivatalok valóságos rémeivé váltak. Ezzel fogva Loggeman dr. indítványozza az állam alaptörvény módosítását, amely pótlás szerint a hivatali ügyek tárgyjainak tiltassék el szóbeliség, vagy írásbelileg a miniszteriumokban, vagy hivatalokban egy a saját ügyük miatt, más által valamely ügy elintézésébe

befolyást gyakorolni. Aki e tilalmat megszegi, azt nyilvános gyűlésen megintik és ötezer koronáig terjedhető pénzbírsággal sújthatják és ismétlés esetén az aktív és passzív választójogától megfosztják.

Zürich. A Corriere della Sera lelelt Pétervárról: Az orosz kormány a katonák és munkások tanácsának háború ellenes határozatának nyomása alatt elhatározta, hogy önállóan fog válaszolni a pápa jogyzására.

Luganó. A Messagero publikált híradás címén az Avanti cikke, mert az Avanti azt állította, hogy a Messagero háborús uszításért Franciaországtól másfél millió frankot kapott.

Kapitány Washingtonból jelentik, hogy az Egyesült-Államok nyugati partján a sztrájkok folytán a helyzet válságossá vált. A Csendes Óceán hajózási társaságainál a sztrájkolók száma 120.000, úgy hogy ott a hajózás nagyrészt szűnt meg. San Franciskóban a sztrájkolók összerühöztek a katonákkal és a háború több háborúja és sok sebesültje lett.

— Egy volt főispán kihágási pere. Ujvidékről jelentik: Érdekes kihágási per tárgyalását kezdték meg ma az ujvidéki rendőrségen. A per vádlottja Szemző Gyula, volt hajai főispán, aki ellen az a feljelentés érkezett, hogy Gombos melletti birtokáról husz vaggon tengerit adott el igazolvány nélkül a Neuschloss-féle nasici tannin-gyár gyurgyevői telepének. Payerle Nándor ujvidéki rendőrkapitány, az ügy tárgyalását ma délutánra tűzték ki. A tárgyalásra megidéztek a terhelt főispánt és számos tanút is, akik a szállítási visszaéléseket bizonyítani akarják.

— Mit keres egy főpincér. Egyes fővárosi lapok azt írták hogy a budai Esplanadeszálloda gazdát cserélt, hogy ezt egy konzorcium szanatóriumává akarja átalakítani. Ma megjelent egy estilep szerkesztőségében Edelmann Henrik, a Télikert-mulató főpincére felmutatta szerződését, amelyből kitűnik, hogy az Esplanade-szállót 500.000 korona vételárért a jelenlegi tulajdonosoktól: Bokros Géza és Bokros Károly vendéglősöktől ő vette meg. A felmutatott szerződés szerint Edelmann 300.000 koronát előlegként készpénzben lefizetett, a hátralékos 200.000 koronát pedig átvételkor tartozik megfizetni.

— Gróf és cigányprimás. Budapestről telefonálja tudósítónk: Ismeretes történet Nyári Rudi cigányprimás és Festetich Vilma grófnő regényes házassága. A fiatal asszony boldogan élt férjével és gond nélkül is, mert egy budapesti házát adott hozományul az urának. Néhány évvel később a grófnő meghalt, amire apja ifjú Festetich Pál gróf legifjabb Festetich Pál gróf nevében pert indított Nyári Rudi ellen, a ház visszaadásáért. Keresetében arra hivatkozott, hogy leánya nem volt beszámítható állapotban, amikor a házát férjének ajándékozta. Különböző is a grófnő a házát ajándékolta apjától azzal a kikötéssel, hogy ha mielőtt kiskora hal meg, vagy nem marad törvényes utóda, akkor a házát testvérei öröklék. A soproni törvényszék elutasította a gróf keresetét. Most került az ügy tárgyalásra a ki-

— Elővezéssel zavargás Amsterdamban. Berlinből táviratozzák: Amsterdamban pénteken este újra zavargás támadt a hiányos elővezéssel. Szombaton lédelőtt több pékholtot kifosztottak a munkásnegyedben.

— Birtokcsere. Domany József és Domany János eladták az Óvár-utca 3., 4. és Hajó-utca 6. sz. házakat 40.000 koronáért Magyar Értéktársaság Részvénytársaság budapesti irodájuk. — Markó Mariska eladta a Révay-utca 9. sz. házat 38.000 koronáért Dóka Mihály és neje. — Csokán Péter és neje eladták a Varjassy Lajos-utca 9. sz. házat 10.000 koronáért Szász Pál és neje. — Durina András és neje eladták a Vas Gereben-utca 3. sz. házat 45.000 koronáért Baranyi Károly és neje. — Dávid Vilmos és neje eladták az Erdélyi-ut 10. sz. ingatlanból 135 négyszöglet 19.700 koronáért Szpravik Róbert és neje. — Tóth Virág Gizella eladta a Belváros, Magyar-utca 7a. sz. házat 14.000 koronáért Kiss Lajosné szül. Schuster Erzsébetnek. — Kocsi Ferencné eladta a Varjassy Lajos-utca 88. sz. házat 20.000 koronáért özv. Bartók Mihályné szül. Kaptó Lujának. — Idő. Konicsk Sándor ajándékba adta a Kálvin János-utca 28. sz. házat ifj. Konicsk Sándornak. — Ifj. Muszka József és neje eladták a Purgly Lajosné-utca 135. sz. házat 9600 koronáért Mandl Ferenc és neje. — König Simon és neje eladták az aradi 7334. sz. tjkvben felvett ingatlanukat 14.300 koronáért özv. Pucsa Péterné. — Wessely Dezsőné eladta a Vas Gereben-utca 13. sz. házat 5800 koronáért Klokó Juliannának. — Schaffer Henrik és neje eladták az Eötvös-utca 16. sz. házat 63.000 koronáért Herezfeld Gyula és neje. — Kovacs Etelka eladta a Kasza-utca 10. sz. házat 10.000 koronáért Szücs Henrik és neje.

— Izraelita istentisztelet. A templomi ekójárásság közhírré teszi, hogy a jomkipuri istentisztelet úgy a nagy templomban, mint a pótimaházban kedd este háromnegyed 6 órakor, szerdán reggel 7 órakor kezdődik.

— Zongora- és hegedűiskolák és gyakorlatok. Legújabb katalógus, operettek és operák stb. állandó nagy készlete Kerpelnél.

— Társaságok. A fűtés és világítás korlátozására való tekintettel a táncmulóhelyek korábbi megkezdése lenne szükséges, úgy, hogy a kurzusok a kemény téli idő bekövetkezése

előtt befejezést nyerjenek. El végből kérem a résztvenni óhajtókat, hogy jelentkezzenek lakásomon: Deák Ferenc-u. 9. sz. a., d. u. 5-6 óra között. Tisztelettel Szathmáry Etelka tánc-tanítónő.

előtt befejezést nyerjenek. El végből kérem a résztvenni óhajtókat, hogy jelentkezzenek lakásomon: Deák Ferenc-u. 9. sz. a., d. u. 5-6 óra között. Tisztelettel Szathmáry Etelka tánc-tanítónő.

Nevelési segélyt kapnak a hadiárva.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Az Országos Hadigondozó Hivatal nevelési bizottsága tegnap és ma döntött a nevelési segélyt kérő hadiárva pályázatai felett. A hivatal előadója, Kiss Dezső belügyminiszteri miniszteri titkár volt, aki rámutatott arra, hogy a segély odaítélésénél nem lehet a rendelet betűjéhez ragaszkodni. A pénzügyminiszterium jelenvolt képviselője ezzel szemben egészen a rendelet szó szerinti végrehajtásának alapján állt. A régi kormány rendelete értelmében pedig csak az a hadiárva kapta nevelési segélyt, akinek az iskola bizonyítványában olyan kalkulások vannak, hogy a tantervek számával elosztva — kettőst eredményez. Ezt az álláspontot azelőtt nem akceptálta Teleki Pál gróf sem, a Hadigondozó Hivatal elnöke, aki a nevelési segély odaítéléséről így nyilatkozott:

A pénzügyminiszterium képviselője végérvényében teljesen deferált a mi felfogásunknak, hogy a kérvényeket a pályázók egyéni viszonyai szerint mértegetjük. Hisz ha csupán a rendeletet akarnó végrehajtani, akkor rábizhatnók egy segédhivatalra is. Amúgy is későn hirdették ki a pályázatot s így az egész országból mintegy ötszázan pályáztak. A pályázók majdnem kivétel nélkül megkapják a 4-800 korona nevelési segélyt amit én különben kevésnek is tartok.

TARKASÁGOK.

(Ugratás az ugratással.) Fiait tiszték a front mögött löverseny rendeztek. Volt közöttük olyan, aki lovon még keveset ült, így akadály ugratáshoz egyáltalán nem értett.

Ez volt az oka annak a sok csipős megjegyzésnek, amely a löversenyen jelenlévők társaságában a versenyzőkről elhangzott.

— Ni ájtott Fás hadnagy, az akadályon? — kérde az egyik.

— Sőt! Jóval előbb, mint a lova — volt a válasz.

(Hadifoglyok kicserélése.) Egy paraszt menyecske olvasta az újságban, hogy a hadifoglyokat kicserélik.

Mintán az ő ura is orosz fogságban van, levelet írt a főbíróhoz. Szól pedig az ékes írás a következőképpen:

Nagyságos Főszolgabíró Ur!

Minekutána arról értesültem, hogy a hadifoglyokat kicserélik, én is kérem illő tisztelettel, hogy jó öreg uramat, ki emellett iszákos is, egy jóval előbb fiatalabb emberrel kicserélni legyenek szivesek. Ha másképp nem megy, hát rá is fizetek valamit . . . Alázatos tisztelettel, Hadaróné Fojtó Mari.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el.

Elvállal mindennemű szobafestő, szobakárpitozó, mészoló és cimfestő munkát, elsőrangú és modern kivitelben

CZEILER ISTVAN
ARAD, Weltzer János-utca 8. szám.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

= 400.000 korona bevétel, az aradi vámokból. A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg felhatalmazta Arad város vezetését, hogy kiviteli vámokat állapíthasson meg és a behozatali vámokat is felemelhesse. Ez ügyben Arad város közgyűlésének kívánságára az aradi Kereskedelmi és Iparkamara Lőcs Rezső. h. polgármester elnöklésével szakértekezletet tartott, amelyen a Máv. aradi üzletvezetőségétől és a helyi vasutaktól beszerzett adatok alapján megállapították az új vámdíjtételeket. Az értekezleten az elnökön kívül felszóltak: Adler Andor, Kilyényi János, Varjassy Lajos dr. és Bolgár Lajos. A tanácskozás eredménye szerint Arad városának az új vámdíjából évenként 400.000 koronával több bevétele volna, mint eddig. Az értekezlet 100—500 százalékkal javasolja felemelni a vámdíjakat. A fényűzési cikkeknel 500 százalékos emelést tart szükségesnek. A kérdés a legközelebbi városi közgyűlés elé kerül.

A szerkesztésért felel:

Stauber József

NYILTÉR.

Az ezen rovát alatt közöltakért nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az „Aradi Közlöny“-nek f. hó 23-iki számában „Kocsiszámra tűnik el a szalonna Aradról“ közleményére vonatkozólag sziveskedjék az alábbi helyreigazító nyilatkozatot b. lapjának legközelebbi számában közzétenni:
Megállapítani kívánom azt, hogy Sza-

bolesi Sándor nevű egyén Aradon nincs és a cikk reám, Szabolcsi Dezsőre vonatkozik, ki, mint kir. törvényszéki legbejegyzett zsir-, szalonna és huskereskedő, jogosítva vagyok zsir-, húsárúknak és szalonnának kereskedésével iparszerűleg foglalkozni. Epen ezért hentesiparra engedélyt kérnem nem is kell.

Mint zsir- és húsárú kereskedő, az Osztrák-Magyar monarchia részére szükséges termények aránylagos elosztását végző Országos gazdasági bizottságtól nyert megbízás alapján, ezen hivatal részéről, illetőleg ezen hivatal dispoziója folytán, havonta változó mennyiségű zsirt és szalonnát szállítok, mely szállításokhoz minden alkalomkor Bartóky földmivelésügyi államtitkár aláírásával ellátott szállítási igazolványokat kapok.

Hogy megbízatásomnak eleget tehessek, a vidéken — de sohasem Aradon — közforgalom tárgyát képező sertéseket összehárolok, azokat Aradra behozatom, aradi hentesekkel levágatom és a zsirneműeket rendeltetési helyükre juttatom. Közlekedési célra igénybevett sertéseket soha nem vettem és azok zsirját fel nem használtam. Mindezt közokiratokkal igazolom.

Sertéseim levágatása elé Barkó vágóhídi igazgató ur akadályokat gördített, mire a tanácshoz fordultam segítségért. Minthogy a tanács határozata késett s nekem nagymennyiségű sertésem állott levágatás előtt és félt volt, hogy elhullanak, a főkapitány ur szives volt, miután a sertések idegen származását igazolva látta, Barkó vágóhídi igazgató ur a hó 12-én utasítani arra, hogy az akkor a vágóhídon levő sertések leöltését engedje meg.

Azóta is vágtam ilyen sertéseket, csak hogy nem akartam molesztálni a hatóságokat, inkább átírtam a járulatokat a hentesek nevére s úgy vágattam le, mintha az ő tulajdonuk lett volna. Ezzel akartam elejét venni a vágóhídi igazgató akadékoskodásának.

Kérvényem még ma sem nyert elintézését, de hiszem, hogy azt a tanács kedvezően intézi el, mert annak semmi akadálya nincs. Nem hiszem, hogy volna egyetlen tagja is a tanácsnak, aki nem tartaná előnyösebbnek azt, hogy nagymennyiségű sertésnek legalább a husa maradjon a városban, mint semmi. Mégis csak jobb, ha behozok a városba hetenkint 60—80—100 sertést és annak húsát szétszotom a közönség között, mintha más városba vinném és ott nye-

rek engedélyt a levágatásra, de ott is osztom el a közönség közt a húst.

Azt is megemlítem, hogy a húst én adom át a henteseknek, még pedig, — hogy kizárva legyen részük a maximális ár túllépése. — olcsóbban a maximális árnál, 8-20 és 7 K. 80 f. helyett 7 K. 20 filléért.

Hogy mennyire nem akarok a város közönségének kárt okozni, azt csak akkor fogom igazán bebizonyítani tudni, ha a városi hatóság engedélyének elnyerése után nagy husüzemet fogok felállítani, melyben meglepő olcsó árban fogom a város közönségének rendelkezésére adni az általam levágott sertések húsát és az abból készült füstölt és füstötlen hústermékeket (kolbászt, oldalast, hurkát stb).

Ebből — azt hiszem, — nem fog kár háramolni a város közönségére.

Fogadja tisztelt Szerkesztő Ur nyilatkozatom közzétételéért köszönetem kifejezését.

Aradon, 1917. szeptember hó 23. napján.

Készséges hiva:

Szabolcsi Dezső.

6544

**CSAK
RÁDIUM**

SÓSBORSZESZT
használjunk test és egészség-
ápolásra.

Nagy üveg ára	K. 6.60
Közep üveg ára	K. 3.30
Kis üveg ára	K. 1.20

Gyártja:

**A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszfinomító Részvénytársasága
Nagykanizsán. 4931**

Használt ólom megvételekre kerestetik.

**A szépségápolás titka a felhasználit szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik!**

**Rozsnyay kitűnő Serail arc-
szépítő különlegességei**

mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1.50 kor. Negy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail Arcpora. Lehető finomságu, Crém, fehér, rózsás és testszil-
nekben Egy dob. ára 2 korona

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, Ibolya, Lórn-
du bal orgona, piros ró-
zsa, Serail. Uvege-1 kor. 50 fillér.

Kapnato a készítőnél: 1846

**Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít! !

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak Szőrvesztő-

fontos tudni, hogy

ruhaletük

elfirta-ára legjobh szer - PETRIS
folyadék, ára 2 kor. - HADAR
hintőpor, ára 2 kor.

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében pá-
ratlan szerrel minden alkalma-
n szőrejt aro, nyak vagy karok-
ról, stb. minden fájdalom ne-
kül pár perc alatt okvetlen e-
távolítható. Ara utasítás: 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andassy-ut 23 szám.

Tisztelettel értesitem Aradváros és Aradmegye n. é. közönségét hogy a Deák Ferenc-utca 20. szám alatti a volt Csizmadia-féle

Vendéglőt

(a Balaton-kávéház mellett) megnyitottam. Kötöny konyha. Abonensek elfogadtatnak. Tisztán kezelt italok. Nagyrabecsült pártfogásért esedezik

Lőkövits Rózsika.

Mészeg szállít

waggontételekben

Szilágyi és Társa

cég Arad, II. Vilmos császár-tér 4. sz. 6509

Matteine-féle

patkány- és egérintés

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintéshez ajánlok patkány- és egérintősz-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egéret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintősz bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 12 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 20 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám. Telefon 10—45. 501

Bükkfahordók

káposzta, gyümölcs, zsir stb. részére.

5 kg. gyümölcsládikák

állványok

szőlő és gyümölcs el-tartásához, legolcsóbb napi árakon ajánl: 5568

Munk R. és Társa,

faárugyára Karánsebes.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy a Damjanich-u. 11—13. számú ház folyó hó 29-én d. e. 9 órakor az igazságszolgálati palota földszinti 48. sz. szobájában, önkéntes bírói árverésen 25,000 kor. kikiáltási ár melletti el fog adatni.

Dr. Brasch, ügyvéd.

Fülp

köser uri étterme,

a tulajdonosné munka-képtelensége folytán

eladó.

Értekezhetni Deák Ferenc-utca 40/a. szám alatt. 6508

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását követíteni vállalkozok. Az ország minden részében összegyűjtve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbeszéléseket kér

Halmi József
adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5. Telefon 726. 2369

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati terén legjobban sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegeimet. Foghúzás teljes érzéstelenítéssel (fogasztás útján.) Aranyhídak, aranykoronák, mindenféle kaucuk fogazatok, szápadlás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcelán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses pártfogásért kérve tisztelettel **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek. 401

A Magyar kiráivi belügyminiszterium és a magyar kir. kereskedelmi miniszterium által engedélyezett, valódi **HERSKOVITS-féle citromizból készült**

CITROMIZ PÓTLÓ,

mely teljesen pótolja a most amugy is behozatal hiányában drága citromot. Kellemes íze és jóságánál fogva felülmúlja az eddig forgalomba hozott összes citrompótlókat. Egy kellemes ízű limonádéhoz egy kávés kanál, egy teához pedig 30 eszép elegendő. **Herskovits-féle citrom-pótló** kapható az összes elsőrangú fűszer- és csemegekereskedésekben. Egy kis üveg ára 1.70 korona, 1 nagy üveg ára 2.40 korona. **Visszont-olárusítóknak nagy árengedmény.** Képviselet:

Roth József, Heim Domokos-utca 3.

Főraktár: Arad, Deák Ferenc-u., Földes gyógyszerháznál szemben. Ugyellünk a Herskovits névre. 6197

Használt ólom megvételre kerestetik.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcórt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztálanságot. **Ará egy tégelynek 2—K.**

Ibolya Doré szappan 4 kor., Ibolya Doré tej 2 K — fill. Ibolya Doré hölgypor 2 K — fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ará 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS-sal.**

Ará 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerházában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Viszketegséget,

szömör, ruhá leggyorsabban elűztesse a Dr. Flesch-féle orvossal!

„BARNA ZSIR”

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes Dr. Flesch-féle! Kérjünk. Próbá tégely 1.00 k., nagy tégely 3.—k. Uzaládi tégely 9.—k. Kapható Aradon, Hajós Arpád gyógyszerházában, Andrassy-tér 22. 7151

Keresek

vidéki, jobb vegyesáru üzlet részére egy tisztességes leányt

tanulónak

2 évre, teljes ellátás mellett. Román nyelv tudása kívántatik. Bővebbet Keppich Zsigmond (Neuman-palota.) 6532

Cognac:

Keglevich, Dekány, Marty,

Auriatika gyártmány, valamint

likőr, rum-

és valódi orvosi

Málna-szőrp

palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Weiszberger Sámuel

utódánál

Körösvölgyi Pálinkarakar

Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Nagymennyiségű pléh pánt

eladó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

23533—1917.

HIRDETMÉNY.

A városi árvaházban egy felügyelő alkalmazása vált szükségessé, aki a városi árvák felett a felügyeletet gyakorolja.

Ezen állásra művelt, kifogástalan életű magános nők pályázhatnak. Az állás tiszteletdíja a következő: havi 60 korona fizetés, lakás, fűtés, világítás és ételmezés.

A teendőkre vonatkozó részletes felvilágosítást az árvaház igazgatója adja meg. Az állás f. é. október hó 1-én lesz elfoglalandó.

A kérvények f. hó 26-án déli 12 óráig Arad szab. kir. város polgármesteri hivatalánál nyújtandók be.

Arad, 1917. évi szeptember 15.

A városi tanács.

